Maa- ja metsätaloustuottajain keskusliitto
MTK ry

Heikki Aro

Asiantuntijalausunto

13.11.2023

Maa- ja metsätalousvaliokunta
mmv@eduskunta.fi

ASIA: K 17/2023 VP ILMASTOVUOSIKERTOMUS 2023

MTK Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto (MTK ry) kiittää mahdollisuudesta kommentoida ilmastovuosikertomusta 2023.

Tarkasteluvuonna kokonaispäästöt ilman maankäyttösektoria pienenivät edelliseen vuoteen verrattuna. Merkittävä lasku saavutettiin päästökauppasektorilla, mikä viestinee sekä ”saastuttaja maksaa” -periaatteen toimivuudesta että päästökauppasektorin laitosten omasta aktiivisuudesta hiilineutraaliustavoitteissaan. MTK pitää tärkeänä uusien innovatiivisten teknologioiden ja energiajärjestelmien käyttöönottoa, jotta saavutettu positiivinen kehitys voi jatkua.

Myös taakanjakosektorilla on pysytty edelleen Suomelle asetettujen kiintiöiden puitteissa. Maankäyttösektorin positiivinen kehitys on merkillepantava asia. Kehityksen jatkuvuuden turvaamiseksi MTK haluaa korostaa aktiivisen ja oikeaan aikaan toteutettujen metsänhoitotoimien keskeistä merkitystä metsien terveyden edistämisessä ja metsätuhojen ennaltaehkäisemisessä. Samalla varaudutaan myös ilmaston muutoksen mukanaan tuomiin muihin riskeihin.

Taakanjako- ja maankäyttösektorilla raportoitavien maatalouden päästöjen tasossa ei ole lähivuosien tarkastelussa havaittavissa merkittävää muutosta. MTK pitää tärkeänä, että käynnissä olevien kansallisten maatalouden päästövähennystoimien ja niihin liittyvien toimenpidesuositusten toteutusta jatketaan. Samalla MTK korostaa EU:n yhteisen maatalouspolitiikan linjausten merkitystä koko EU:n alueen maatalouspolitiikan päästötavoitteiden saavuttamisessa.

MTK pitää tärkeänä havaintona ilmastovuosikertomuksessa kuvattuja maataloussektorin toimia, joiden suoraa päästövähennysvaikutusta ei toistaiseksi ole kyetty luotettavasti arvioimaan. Koko suomalaisen ruokajärjestelmän tiiviimpi yhteistyö on tärkeä lähtökohta päästövähennysten syntymiselle. Alkutuotannon osalta peltojen tilusjärjestelyt, erityyppiset pelloilla hyödynnettävät maanparannusaineet sekä muutoksessa olevat kuluttajien ravintotottumukset tukevat mahdollisuuksia uusiin päästövähennyksiin. MTK korostaa myös hiilimarkkinajärjestelmässä meneillään olevan kehitystä, joka voi mahdollistaa uudentyyppisen kannusteen alkutuotannon eri lohkojen toimijoille.

Onnistuneet, maanomistajille oikeudenmukaiset ja kotimaista ruokaturvaa vaarantamattomat toimet turvepohjaisen pelto- ja metsämaan päästöjen pienentämiseksi ovat tärkeässä roolissa päästövähennystavoitteiden saavuttamisessa. MTK haluaa edelleen korostaa kiertotalouspohjaisten energia- ja kasviravinneratkaisujen merkitystä päästövähennysten saavuttamisessa ja haluaa muistuttaa ilmastovuosikertomuksessa esiintuotujen tuki-instrumenttien tärkeyttä.

Lisäksi MTK haluaa erikseen muistuttaa vapaaehtoisten hiilimarkkinoiden potentiaalia päästövähennystavoitteiden saavuttamisessa. Liiketoimintalähtöinen, sertifioituihin ilmastoyksiköihin perustuva markkina tarjoaa eri toimijoille mahdollisuuden uusiin hillintätoimiin. Kun markkinan viherpesu-tyyppiset ongelmat saadaan ratkottua, toimintatapaa voitaneen laajentaa myös muuhun kestävää kehitystä tukevaan markkinaehtoiseen toimintaan.

Heikki Aro
Asiantuntija, maaperä ja ilmasto
Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry